Teknologiateollisuus

8.4.2026

Eduskunta
Talousvaliokunta

HE 24/2026 vp

Teknologiateollisuuden lausunto hallituksen esityksestä ydinenergialaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi.

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ydinenergialain uudistamiseksi.

Lain uudistus on tärkeä keino edistää investointeja niin olemassa olevien ydinvoimaloiden tehokkaaseen käyttöön kuin uusiin laitoksiin. Ydinenergia on nyt ja tulevaisuudessa tärkeä kestävän kasvun mahdollistaja: yhdessä uusiutuvien energianlähteiden kanssa ydinvoima on jo nyt auttanut leikkaamaan Suomen sähköntuotannon päästöjä merkittävästi. Samaan aikaan sähkön hinta Suomessa on Euroopan kilpailukykyisimpiä. Puhdas, toimitusvarmaPuhdas ja kilpailukykyinen sähkö on merkittävä teollisuuden kilpailuetu.

Puhdas teollisuus tarjoaa Suomelle merkittävän kasvumahdollisuuden. Esimerkiksi pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman toimialojen vähähiilisyystiekarttoja korostava skenaario havainnollistaa hyvin, että päästöjen merkittävät vähennykset teknologiateollisuuden yritysten kannalta keskeisillä päästökauppa- ja taakanjakosektoreilla voivat toteutua yhtä aikaa korkean jalostusasteen tuotteisiin pohjautuvan talouskasvun kanssa.[1]

Tällainen kehitys edellyttää puhtaan sähkön tuotannon kasvattamista, jolla mahdollistetaan teollisuusprosessien päästöjen leikkaamiseen sähköistämisellä tai vedyllä sekä uuteen, puhtaaseen sähköön pohjautuvaan liiketoimintaan kuten hiilidioksidin talteenottoon ja puhtaiden polttoaineiden ja vedyn valmistukseen. Lisäksi ydinenergialla tuotettu lämpö voi auttaa leikkaamaan esimerkiksi kaukolämmön päästöjä.

Katsomme, että huolellisesti valmisteltu uudistus edistää olemassa olevan ydinvoiman tehokasta ja turvallista käyttöä sekä luo pohjaa uusille investoinneille niin perinteisiin suurikokoisiin laitoksiin kuin pieniin modulaarisiin reaktoreihin (SMR). Siten se tukee osaltaan puhtaan ja toimitusvarman sähkön saatavuutta ja suomalaisen teollisuuden uudistumista.

Ydinvoimahankkeiden luvituksen ja sääntelyn virtaviivaistaminen

Pidämme tarkoituksenmukaisena uutta lupajärjestelmää, joka koostuu aikaisempaa yleisluontoisemmasta periaatepäätöksestä sekä Säteilyturvakeskuksen (STUK) arviosta laitoskonseptista ja sijaintipaikan suunnitteluperusteista. Pidämme myös järkevänä sitä, että ympäristövaikutusten arviointi siirrettäisiin rakentamislupavaiheeseen. Nämä muutokset mahdollistaisivat oikea-aikaisemman hankkeen luvitukseen liittyvän valmistelun. On tarkoituksenmukaista, että hankkeen valmistelija voi esimerkiksi varmistaa hankkeen poliittisen hyväksynnän periaatepäätöksen kautta ennen muita vaiheita kuten ympäristövaikutusten arviointia.

[1] Kyseisessä PITKO:n BIZ-skenaariossa päästökauppasektorilla toteutuvat suurimmat päästövähennykset https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/24aac4c3-fe5a-433e-b8a9-6dd766301484/content

Pidämme tervetulleena käyttöluvan voimassaolon jatkamisen mahdollistamista. Olemassa olevien laitoksien hyödyn on kustannustehokas tapa edistää puhtaan sähkön saatavuutta.

Sarjatuotannon ja uusien liiketoimintamallien mahdollistaminen

Ydinvoiman kustannustehokkuuden kannalta on luontevaa edistää kehitystä, jossa turvalliseksi todettuja laitostyyppejä voitaisiin ottaa käyttöön Suomessa ilman merkittäviä maakohtaisia muutoksia. Samoin on järkevää edistää esimerkiksi komponenttien ja muiden osien luvituksen harmonisointia laitoksien kustannustehokkaan ylläpidon sekä komponenttien saatavuuden turvaamiseksi. Tämän lisäksi harmonisointi voisi vahvistaa eurooppalaisen, uusia ydinvoimalahankkeita tukevan arvoketjun syntyä.

Katsomme, että esitys edistää pääpiirteittäin tällaista kehitystä. Esimerkiksi muutokset laite- ja rakennekohtaisten vaatimusten sääntelyn periaatteisiin vievät lainsäädäntöä oikeaan suuntaan. Pidämme hyvänä, että vaatimuksia pyritään muuttamaan tavoitteellisemmiksi ja sallimaan laajempi joukko ydinvoimalan turvallisen käytön mahdollistavia ratkaisuja. Kiinnitämme myös huomiota siihen, että itse lain lisäksi STUK:n antamat tarkemmat määräykset ovat keskeisiä harmonisoinnin ja sarjatuotannon kannalta.

Pidämme myös tervetulleena sitä, että laki sallii ydinlaitoksien sijoittamisen teollisuuslaitoksien läheisyyteen. Ydinvoima on yksi vaihtoehto teollisten prosessien sähköistämiseen sekä tulevaisuudessa mahdollisesti myös teollisen lämmön tuotantoon.

Kiinnitämme kuitenkin huomiota ydinlaitoksien ei-ydinteknisiin vaatimuksiin sekä niistä poikkeamiseen, jota merkittävien maakohtaisten muutoksien välttäminen saattaa edellyttää. Pidämme pääasiallisesti suotavana, että ydinenergialaissa sallittaisiin rakentamislain tietyistä velvoitteista poikkeaminen, jos poikkeama ei vaarantaisi ydinlaitoksen turvallisuutta eikä kyseisen olennaisen teknisen vaatimuksen noudattaminen vaarannu. Tällaista kehitystä edistetään myös Suomen verrokkimaissa kuten Ruotsissa.[2]

Katsomme, että esitys huomioi kiitettävästi uudet ydinenergiateknologiat kuten pienet modulaariset reaktorit. Yllä mainittujen muutoksien lisäksi pidämme tarkoituksenmukaisena myös periaatepäätöksiin liittyviä ehdotuksia, jotka mahdollistaisivat yksittäisen periaatepäätöksen tekemisen useammasta yksiköstä koostuvasta ja maantieteellisesti eri alueilla sijaitsevasta kokonaisuudesta.

Kunnioittavasti
Petteri Heliste
Asiantuntija, kestävä kehitys
Teknologiateollisuus ry
petteri.heliste@teknologiateollisuus.fi
+358 40 764 0929

[2] Aihetta käsitellään esimerkiksi Ruotsin kansallisen ydinvoimakoordinaattorin ensimmäisessä osaraportissa: *Delrapport: Kärnkraftssamordnarens rekommendationer avseende utbyggnad av ny kärnkraft i Sverige – Juni 2024*. https://www.regeringen.se/contentassets/82208d7b1d3444a9abf34faef7c2fbaf/delrapport-karnkraftssamordnarens-rekommendationer-avseende-utbyggnad-av-ny-karnkraft-i-sverige-juni-2024.pdf